

Memo

datum

15 juli 2026

voor

Werkgroep jaarrekening

Behandeld door

College van B&W

Onderwerp

Bestuurlijke reactie op bevindingen concept jaarstukken 2025

Geachte werkgroep jaarrekening,

Wij willen u allereerst bedanken voor de duidelijke en volledige terugkoppeling. U leest hieronder onze eerste bestuurlijke reactie. Naast de hoofdbevindingen bevat uw rapport een uitgebreide analyse met diverse observaties en aanbevelingen. Wij hechten eraan hier zorgvuldig op te reageren. Om die reden hebben wij meer tijd nodig voor een definitieve bestuurlijke reactie, die wij op een later moment aan u zullen aanbieden.

Samen met de raad en de financiële commissie investeren wij in de opzet en leesbaarheid van de P&C-documenten en in het versterken van de kwaliteit van de financiële functie. Het is prettig te lezen dat u hierin voortgang ziet. Ook in onze financiële positie is sprake van een positieve ontwikkeling. Met een solvabiliteitsratio van 17% komen we dichtbij onze ambitie van 20% en versterken we onze financiële weerbaarheid. Daarmee creëren we meer ruimte om eventuele tegenvallers op te vangen en blijven we werken aan een financieel gezonde gemeente.

Tegelijkertijd benoemt u terecht een aantal aandachtspunten. Allereerst gaat het om de voorspelbaarheid van financiële ontwikkelingen en de kwaliteit en tijdigheid van de informatievoorziening aan de raad. Met het programma Versterken Financiële Functie (VFF) werken wij aan een verdere verbetering van de voorspelbaarheid van onze financiële ontwikkelingen. Daarbij verwachten wij in 2026 de eerste concrete resultaten zichtbaar te maken. Wij merken daarbij op dat een deel van de financiële onzekerheid wordt veroorzaakt door ontwikkelingen in de rijksfinanciën en de wijze waarop deze doorwerken naar gemeenten. Deze externe factor kunnen wij niet beïnvloeden. Wel blijven wij investeren in het tijdig signaleren van ontwikkelingen en het verbeteren van onze eigen prognoses en sturingsinformatie om zo nog meer 'in control' te komen.

Daarnaast geeft u aan dat de informatieve waarde van de jaarstukken verder kan worden versterkt. Ook hier is de afgelopen jaren gezamenlijk geïnvesteerd. Een goede verantwoording begint wat ons betreft bij een duidelijke begroting. In de perspectiefbrief 2027-2030 hebben wij aangekondigd dat we de programmabegroting beter willen laten aansluiten op de sturingsbehoefte van raad en college. Dit vraagt ruimte binnen de begroting, maar ook duidelijkheid over de informatie waarop de raad wil sturen. De behandeling van de programmabegroting 2027-2030 biedt hiervoor een goed moment.

Tot slot blijft de planning van de accountantscontrole een belangrijke en weerbarstige uitdaging. Ondanks dat de concept-jaarstukken 2025 conform planning op 10 april beschikbaar waren, heeft dit er, zoals u ook constateert, niet toe geleid dat de accountantscontrole eerder is gestart. Ook in 2026 zullen wij bij de accountant blijven aandringen op een eerdere start van de controlewerkzaamheden. Daarbij zien wij eveneens een rol voor de raad als opdrachtgever van de accountant. Vanuit die gezamenlijke verantwoordelijkheid kunnen we blijven werken aan een tijdiger beschikbaar komen van de definitieve jaarstukken.

Wij delen uw conclusie dat van de aanbevelingen uit het voorgaande jaar twee punten nog in uitvoering zijn, waaronder de planning van de accountantscontrole, en dat zes aanbevelingen succesvol zijn opgepakt. Om herhaling te voorkomen verwijzen wij voor deze onderwerpen graag naar onze eerdere reactie op uw bevindingen.

De nieuwe aanbevelingen zoals benoemd op pagina 8 van uw advies nemen wij over en betrekken wij bij de verdere ontwikkeling van de programmabegroting en het programma Versterken Financiële Functie.

Wel vinden wij het belangrijk om op te merken dat wij ons niet in alle observaties uit bijlage 1 herkennen. Op enkele onderdelen constateren wij dat interpretatieverschillen een rol spelen. Een overzicht van deze punten is opgenomen in bijlage 2 bij deze reactie.

Daarnaast valt op dat in bijlage 1 per taakveld diverse aanbevelingen zijn opgenomen. Voor zover deze betrekking hebben op doelen, indicatoren en verwachtingen binnen de begroting, zien wij hierin ook een belangrijke rol voor de raad bij de behandeling van de programmabegroting 2027-2030. Goede verantwoording achteraf begint immers bij het gezamenlijk vastleggen van verwachtingen vooraf. De begroting is daarvoor bij uitstek het instrument.

Tot slot willen wij u bedanken voor de grondige analyse en de prettige gesprekken, gevoerd vanuit een open houding, realiteitszin en een gezonde ambitie. Daarmee laat u zien dat een kritische blik en een constructieve samenwerking uitstekend samen kunnen gaan.

BIJLAGE 1: Reactie op individuele aanbevelingen

- 1. Verbeter voorspelbaarheid en prognoses

Versterk de onderbouwing en betrouwbaarheid van financiële prognoses. Rapporteer afwijkingen ten opzichte van eerdere ramingen eerder, explicieter en beter toegelicht aan de raad.

Reactie College:

Wij omarmen deze aanbeveling, wel met een kanttekening: We gebruiken naast de reguliere P&C momenten raadsinformatiebrieven (bijvoorbeeld over de circulaires) om de raad tussentijds zo snel mogelijk te informeren over grote financiële ontwikkelingen. Daarnaast zijn de actuele financiële ontwikkelingen een regulier agendapunt van de financiële commissie.

De uitdaging zit niet primair in het communiceren van financiële ontwikkelingen, maar in het eerder verkrijgen van betrouwbare inzichten waarop die communicatie gebaseerd kan worden. Om die reden investeren we via het programma VFF in het rekeningschema, budgetbeheer en interne sturingsrapportages met als doel om eerder inzicht te hebben en de raad ook eerder over te informeren.

- 2. Ga door met de ingezette lijn om de financiële positie verder te versterken

Maak ten aanzien van de ontwikkeling van de solvabiliteitsratio in de planning- en controlcyclus onderscheid tussen incidentele en structurele effecten op het eigen vermogen en relateer de structurele ontwikkelingen van de ratio aan de VNG-norm van 20%.

Reactie College:

In toekomstige P&C-documenten zullen wij explicieter inzichtelijk maken welke ontwikkelingen in de solvabiliteitsratio incidenteel van aard zijn en welke structureel bijdragen aan de versterking van het eigen vermogen. Daarmee wordt ook beter zichtbaar in hoeverre de ontwikkeling richting de streefwaarde van 20% duurzaam van karakter is

- 3. Versterk de samenhang tussen beleid, indicatoren en resultaten

Formuleer doelstellingen waar mogelijk concreter en meetbaarder en koppel deze duidelijk aan indicatoren en resultaten.

Reactie college

Wij nemen deze aanbeveling over. Met de programmabegroting 2027-2030 zetten wij een volgende stap in het expliciteren van de relatie tussen bestuurlijke doelen, indicatoren en resultaten. Daarbij richten wij ons niet alleen op meetbaarheid, maar ook op de vraag welke informatie de raad nodig heeft om voortgang te kunnen volgen en hierover het gesprek met het college te voeren.

- 4. Versterk de cijfermatige onderbouwing

Onderbouw de samenhang tussen begroting en realisatie consistent en maak het onderscheid tussen incidentele en structurele effecten duidelijker.

Reactie college

We onderkennen dat we in beleidsmatige toelichtingen op afwijkingen niet altijd voldoende aansluiten op de financiële consequenties daarvan. We nemen deze aanbeveling mee richting de jaarstukken 2026.

- 5. Verbeter inzicht in meerjarige ontwikkelingen

Bevorder de vergelijkbaarheid tussen jaren en ondersteun belangrijke ontwikkelingen waar mogelijk met eenvoudige trends of visualisaties.

Reactie college

We nemen deze aanbeveling over en hebben de ambitie om met de programmabegroting 2027-2030 voor indicatoren bij onze bestuurlijke doelen zowel trends (historie) als ontwikkeling (ambitie) op te nemen. Waar mogelijk zullen we ontwikkelingen niet alleen voor het begrotingsjaar, maar ook meerjarig presenteren. Door trends en ontwikkelingen inzichtelijk te maken ontstaat meer context voor de beoordeling van resultaten en beleidsontwikkelingen.

BIJLAGE 2: Reactie op bijlage adviesrapport

#	Pagina	Passage waarop het betrekking heeft	Uw opmerking	Onderbouwing van de opmerking
1.	p. 11	8. Samenwerking met de MGR-SDCG Uit het interview kwam naar voren dat ongeveer € 7,5 miljoen richting de MGR gaat.	De feitelijke constatering dat circa € 7,5 miljoen richting de MGR gaat, herkennen wij. De betekenis die vervolgens aan deze constatering wordt toegekend, is echter voor meerdere uitleg vatbaar.	De passage wekt de indruk dat de omvang van de financiële bijdrage een verklaring vormt voor het belang van de MGR als samenwerkingspartner. Deze relatie is tijdens het interview niet gelegd. De hoogte van de bijdrage hangt mede samen met de taken die binnen de regeling zijn ondergebracht en kan niet zonder nadere duiding worden beschouwd als een indicator voor het strategische belang van de samenwerking. Het gaat hier voornamelijk om zorgkosten voor onze inwoners.
2.	p. 14	1. Algemeen beeld, punt 3 over opzet van het team.	Inbedding en meer "strategischere inzet" heeft al eerder plaatsgevonden.	De borging is in 2025 al in gang gezet met de start van de werving voor de beleidsmedewerker Nieuwkomers.
3.	p. 14	2. Reflectie op gerealiseerde doel "We willen dat nieuwkomers kansen krijgen geboden om zich te ontplooiën en mee te kunnen doen in de Rhedense samenleving"	Er is sprake van een bredere onderbouwing/verantwoording dan alleen het nieuwe beleidskader nieuwkomer.	Tijdens de raadsvergadering van de vaststelling van het beleidskader is afgesproken dat er een opzet wordt gemaakt en de voortgang wordt gedeeld met de gemeenteraad. Aangesloten wordt bij de reguliere begrotingscyclus de volgende periode. Een update over de stand van zaken mbt de monitoringsopzet van Open Embassy is in een raadsinformatiebrief in februari gezonden.
4.	p. 15	3. Reflectie op gerealiseerde resultaten: Asielovereenkomst met ministerie en COA.	Er is geen sprake van juridische onduidelijkheid over ingangsdatum overeenkomst.	De daadwerkelijke ingangsdatum is gekoppeld aan de ingebruikname van de asielopvang in de nieuwe buurten. Daar is geen juridische onduidelijkheid over.
5.	p. 15	3. Reflectie op gerealiseerde resultaten: "Er wordt bijvoorbeeld niet teruggeblikt op de problemen bij het aantrekken van docenten, waardoor taalonderwijs onder druk komt te staan."	Taalonderwijs in Rheden aan nieuwkomers heeft wel degelijk plaatsgevonden.	In het Provinciaal Plan van Aanpak (ook voor subregio Arnhem) is gedeeld dat taalonderwijs voor nieuwkomers onder druk staat op regionaal niveau. Sinds de start van de opvang in gemeente Rheden is aaneengesloten taalonderwijs en lessen met taalvrijwilligers gegeven (zowel voor Oekraïne opvang als asielopvang).
6.	p. 15	6. Conclusies en aanbevelingen: "Naar 2026 en verder is er veel onzekerheid in zowel landelijk beleid als executiekracht en hogere complexiteit in de lokale uitvoering, wat mogelijk tot hogere risico's voor de gemeente zal leiden"	Onderscheid in doelgroep van wezenlijk belang.	De risico's zijn voor de opvang van asielzoekers en Oekraïense ontheemden verschillend: Voor de opvang van asielzoekers is voor de lange termijn (minimaal 20 jaar) zekerheid over de financiële vergoeding. Voor de opvang van Oekraïense ontheemden geldt de RTB (Richtlijn tijdelijke bescherming) als uitgangspunt. Vooralsnog zijn de voorziende financiële risico's voor de gemeente beperkt gezien de looptijden van de overeenkomsten gekoppeld zijn aan de looptijd van de wet.